

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 2003

9 JUILLET 2003

Proposition de loi modifiant l'article 259ter du Code judiciaire, en vue d'accélérer la procédure de nomination des magistrats

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 8 juli 2002 (doc. Sénat, n° 2-1236/1 — 2001/2002).

Dans son rapport annuel année 2000, le Conseil supérieur de la Justice, se faisant l'écho des suggestions émises par la Cour de cassation, les cours d'appel et les juridictions de première instance, propose, parmi les mesures permettant de résorber l'arriéré judiciaire, d'accélérer les procédures de nomination des magistrats. En effet, il a été constaté qu'une place à pourvoir reste trop souvent vacante pendant environ six mois avant d'y voir son nouveau titulaire installé.

L'article 259ter du Code judiciaire prévoit une série de délais dans lesquels le ministre de la Justice doit demander un avis, transmettre un dossier ou encore proposer au Roi de nommer un candidat proposé par une commission de nomination. Certains de ces délais paraissent inutilement longs. De plus, les interventions du ministre de la Justice en début de procédure sont formelles et ne lui permettent d'exercer qu'un contrôle très marginal. C'est pourquoi il est proposé d'étendre les compétences du Conseil supérieur de la

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 2003

9 JULI 2003

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 259ter van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de benoemingsprocedure van magistraten te versnellen

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 8 juillet 2002 in de Senaat werd ingediend (stuk Senaat, nr. 2-1236/1 — 2001/2002).

In zijn jaarverslag stelt de Hoge Raad voor de Justitie voor de benoemingsprocedures van magistraten te versnellen. Hiermee neemt de Raad een van de maatregelen over die het Hof van Cassatie, de hoven van beroep en de rechtbanken van eerste aanleg hebben voorgesteld om de gerechtelijke achterstand weg te werken. Men heeft immers vastgesteld dat het vervullen van een vacature al te vaak een zestal maanden in beslag neemt.

Artikel 259ter van het Gerechtelijk Wetboek voorziet in aantal termijnen waarbinnen de minister van Justitie een advies moet vragen, een dossier moet overzenden, of aan de Koning moet vragen een door een benoemingscommissie voorgestelde kandidaat te benoemen. Een aantal van deze termijnen zijn onnodig lang. Bovendien speelt de minister van Justitie bij de aanvang van de procedure vooral een formele rol waardoor zijn controlemogelijkheden zeer beperkt zijn. Daarom wordt voorgesteld de bevoegdheden

Justice aux premiers stades de la procédure de nomination.

En vertu de l'article 151, § 3, de la Constitution, le Conseil supérieur de la Justice est compétent pour la présentation des candidats à une nomination de juge, et pour la présentation de candidats à une désignation de chef de corps (...). L'alinéa 2 du même paragraphe précise que, dans les conditions et selon le mode déterminés par la loi, ces compétences sont attribuées à la commission de nomination et de désignation compétente.

Selon le régime légal actuel, les candidatures à ces fonctions sont introduites auprès du ministre de la Justice qui, en vertu de l'article 259ter, § 1er, du Code judiciaire, demande dans un délai de 45 jours après la publication de la vacance d'emploi au *Moniteur belge*, l'avis motivé du chef de corps ou de l'autorité concernée.

Cette étape de la procédure pourrait avantageusement être accélérée si les demandes de candidatures étaient déposées directement auprès de la commission de nomination compétente du Conseil supérieur de la Justice. Celle-ci pourrait alors elle-même adresser une demande d'avis écrit motivé au chef de corps concerné et poursuivre le début de la procédure engagée. À chacune des étapes de cette procédure préalable, le ministre de la Justice serait tenu informé par l'envoi d'une copie ou d'un double des actes posés. Le Conseil supérieur de la Justice remplirait ainsi son rôle constitutionnel de responsable de la procédure préalable à la présentation des candidats à une nomination de magistrat et le ministre de la Justice, tenu informé de chaque étape de la procédure, serait en mesure de proposer au chef de l'État, la nomination d'un magistrat dans les 30 jours de la réception du procès-verbal de présentation.

Par ailleurs, il est proposé de réduire certains délais dont la durée ne semble pas strictement justifiée.

Enfin, il ne semble pas nécessaire que le Roi dispose de soixante jours pour prendre sa décision sur la base de la présentation faite par la commission de nomination. Le dossier et les propositions étant, en principe, complets, un délai de trente jours doit être considéré comme suffisant.

En diminuant quelque peu chacun de ces délais, il est possible de raccourcir de plusieurs semaines la durée légale de la procédure de nomination des magistrats.

Par ailleurs, dans le souci d'une gestion normalement prévoyante des affaires publiques, il peut être utile de prévoir la possibilité de publier la vacance d'un emploi six mois avant le départ de son titulaire, lorsque ce départ est prévisible. Cela encouragerait les autorités compétentes à achever les procédures préa-

van de Hoge Raad voor de Justitie in de eerste stadia van de benoemingsprocedure uit te breiden.

Op grond van artikel 151, § 3, van de Grondwet, is de Hoge Raad voor de Justitie bevoegd voor de voordracht van kandidaten voor een benoeming tot rechter, en voor de voordracht van kandidaten voor een aanwijzing in de functie van korpschef (...). Het tweede lid van dezelfde paragraaf bepaalt bovendien dat deze bevoegdheden worden toegewezen aan de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie, onder de voorwaarden en op de wijze bepaald bij wet.

De huidige regeling bepaalt dat de candidaturen worden ingediend bij de minister van Justitie, die dan conform artikel 259ter, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, binnen 45 dagen na de bekendmaking van de vacature in het *Belgisch Staatsblad*, het gemotiveerd schriftelijk advies vraagt aan de korpschef of aan de betrokken overheid.

Deze stap in de procedure kan sneller verlopen indien de verzoeken tot voordracht rechtstreeks bij de bevoegde benoemingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie worden ingediend. Deze kan dan zelf een gemotiveerde schriftelijke adviesaanvraag indienen bij de betrokken korpschef en het begin van de gestarte procedure voortzetten. Bij elke stap van deze voorafgaande procedure kan de minister op de hoogte gehouden worden door het verzenden van een kopie of een duplicaat van de akten. De Hoge Raad voor de Justitie zou op deze wijze zijn grondwettelijke rol vervullen als verantwoordelijke van de voorafgaande procedure voor de voordracht van kandidaten voor een benoeming tot rechter. Ook zou de minister van Justitie, die op de hoogte gehouden wordt van elke stap in de procedure, op die manier in staat zijn het Staatshoofd de benoeming van een rechter voor te stellen binnen 30 dagen na ontvangst van het proces-verbaal van voordracht.

Bovendien wordt voorgesteld sommige termijnen, waarvan de duur niet strikt gerechtvaardigd lijkt, in te korten.

Ten slotte lijkt het niet nodig dat de Koning over zestig dagen beschikt om een beslissing te treffen op basis van de voordracht door de benoemingscommissie. Aangezien het dossier en de voordrachten in principe volledig zijn, zou een termijn van dertig dagen moeten volstaan.

Door elke van deze termijnen wat in te korten, is het mogelijk de wettelijke duur van de benoemingsprocedure voor magistraten met verschillende weken in te korten.

Met het oog op een vooruitziend beleid inzake openbare aangelegenheden, kan het nuttig zijn een vacature reeds zes maanden voor het vertrek van de titularis bekend te maken, althans wanneer dat vertrek voorzien is. Dat zou de bevoegde overheden ertoe aanzetten de voorafgaande procedures tijdig af te

lables à temps afin de permettre la nomination du nouveau titulaire le plus vite possible après le départ de l'ancien.

Afin de permettre aux différentes parties concernées de s'adapter aux modifications envisagées, un délai est prévu pour l'entrée en vigueur des dispositions proposées.

Tels sont les objets de la proposition de loi.

Clotilde NYSSENS.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 259ter du Code judiciaire, inséré par la loi du 22 décembre 1998 et modifié par la loi du 21 juin 2001, sont apportées les modifications suivantes :

A) au § 1, alinéa 1er, les mots «le Ministre de la Justice demande dans un délai de quarante-cinq jours» sont remplacés par les mots «la commission de nomination compétente du Conseil supérieur de la Justice auprès de laquelle la candidature a été déposée, demande, dans un délai de trente jours»;

B) au § 2, alinéa 1er, les mots «au Ministre de la Justice» sont remplacés chaque fois par les mots «à la commission de nomination»;

C) le même alinéa est complété par la phrase suivante: «Une copie des avis est transmise au Ministre de la Justice.»;

D) au § 2, alinéa 2, les mots «le Ministre de la Justice» sont remplacés par les mots «la commission de nomination»;

E) le même alinéa est complété par la phrase suivante: «Le Ministre de la Justice est informé de l'absence d'avis donné dans le délai prescrit.»;

F) au § 2, alinéa 3, les mots «quinze jours» sont remplacés par les mots «huit jours», les mots «au Ministre de la Justice» sont remplacés par les mots «à la commission de nomination», et les mots «nonante jours» sont remplacés par les mots «septante jours»;

ronden zodat de nieuwe titularis zo snel mogelijk na het vertrek van de vorige benoemd kan worden.

Om de verschillende betrokken partijen in staat te stellen zich aan te passen aan deze wijzigingen, wordt een termijn ingevoerd voor de inwerkingtreding van de voorgestelde wet.

Dat zijn de doelstelling van het onderhavige wetsvoorstel.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 259ter van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij wet van 22 december 1998 en gewijzigd bij de wet van 21 juni 2001, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A) in het eerste lid van § 1, worden de woorden «vraagt de Minister van Justitie binnen vijfenveertig dagen» vervangen door de woorden «vraagt de bevoegde benoemingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie bij wie de kandidatuur werd ingediend, binnen dertig dagen»;

B) in het eerste lid van § 2 worden de woorden «aan de Minister van Justitie» telkens vervangen door de woorden «aan de benoemingscommissie»;

C) hetzelfde lid wordt aangevuld met de volgende volzin: «Een kopie van de adviezen wordt overgezonden aan de Minister van Justitie»;

D) in het tweede lid van § 2 worden de woorden «de Minister van Justitie» vervangen door de woorden «de benoemingscommissie»;

E) hetzelfde lid wordt aangevuld met de volgende volzin: «De Minister van Justitie wordt op de hoogte gebracht van het ontbreken van een advies binnen de vastgestelde termijn»;

F) in het derde lid van § 2 worden de woorden «vijftien dagen» vervangen door de woorden «acht dagen», de woorden «aan de Minister van Justitie» door de woorden «aan de benoemingscommissie», en de woorden «negentig dagen» door de woorden «zeventig dagen»;

G) au § 3, alinéa 1er, les mots «le Ministre de la Justice» sont remplacés par les mots «la commission de nomination» et les mots «cent jours» sont remplacés par les mots «septante-cinq jours»;

H) au § 3, alinéa 2, les mots «cent jours» sont remplacés par les mots «septant-cinq jours»;

I) au § 3, alinéa 4, première phrase, les mots «au Ministre de la Justice» sont remplacés par les mots «à la commission de nomination»;

J) la deuxième phrase du même alinéa est remplacée par les phrases suivantes: «L'accusé de réception est envoyé à la commission de nomination. Une copie des avis est transmise au Ministre de la Justice.»;

K) au § 3, alinéa 5, les mots «le Ministre de la Justice» sont remplacés par les mots «la commission de nomination»;

L) le même alinéa est complété par la phrase suivante: «Le Ministre de la Justice est informé de l'absence d'avis donné dans le délai prescrit.»;

M) au § 4, les alinéas 1er et 2 sont supprimés;

N) au même paragraphe, dans l'alinéa 4 qui devient l'alinéa 1er, les mots «cent jours» sont remplacés par les mots «septante-cinq jours» et les mots «quarante jours» sont remplacés par les mots «trente jours»;

O) au même paragraphe, dans l'alinéa 3 qui devient l'alinéa 2, les mots «aux alinéas 1er et 2» sont remplacés par les mots «à alinéa 1er»;

P) au même paragraphe, dans l'alinéa 8 qui devient l'alinéa 6, les mots «Dans un délai de quarante jours à compter de la demande de présentation» sont remplacés par les mots «Dans un délai de trente jours à compter de la date de réception des avis visés au § 2 ou au § 3»;

Q) au § 5, alinéa 1er, les mots «soixante jours» sont remplacés par les mots «trente jours»;

R) au § 5, alinéa 3, les mots «soixante jours» sont remplacés par les mots «trente jours», et les mots «du soixante-cinquième jour» sont remplacés par les mots «du trente-cinquième jour»;

S) il est ajouté un § 6 rédigé comme suit:

«§ 6. La publication visée au § 1er peut intervenir six mois avant la vacance effective de l'emploi concerné.»

G) in het eerste lid van § 3 worden de woorden «de Minister van Justitie» vervangen door de woorden «de benoemingscommissie», en de woorden «honderd dagen» door de woorden «vijfenzeventig dagen»;

H) in het tweede lid van § 3 worden de woorden «honderd dagen» vervangen door de woorden «vijfenzeventig dagen»;

I) in de eerste zin van het vierde lid van § 3 worden de woorden «aan de Minister van Justitie» vervangen door de woorden «aan de benoemingscommissie»;

J) de tweede volzin van hetzelfde lid wordt vervangen als volgt: «Het ontvangstbewijs wordt gericht aan de benoemingscommissie. Een kopie van de adviezen wordt overgezonden aan de Minister van Justitie»;

K) in het vijfde lid van § 3 worden de woorden «de Minister van Justitie» vervangen door de woorden «de benoemingscommissie»;

L) hetzelfde lid wordt aangevuld met de volgende volzin: «De Minister van Justitie wordt op de hoogte gebracht van het ontbreken van een advies binnen de vastgestelde termijn»;

M) het eerste en het tweede lid van § 4 worden geschrapt;

N) in dezelfde paragraaf, in het vierde lid, dat het eerste lid wordt, worden de woorden «honderd dagen» vervangen door de woorden «vijfenzeventig dagen» en de woorden «veertig dagen» door de woorden «dertig dagen»;

O) in dezelfde paragraaf, in het derde lid, dat het tweede lid wordt, worden de woorden «in het eerste en het tweede lid» vervangen door de woorden «in het eerste lid»;

P) in dezelfde paragraaf, in het achtste lid, dat het zesde lid wordt, worden de woorden «Binnen veertig dagen na het verzoek tot voordracht» vervangen door de woorden «Binnen dertig dagen na de datum van ontvangst van de adviezen bedoeld in § 2 of in § 3.»

Q) in het eerste lid van § 5 worden de woorden «zestig dagen» vervangen door de woorden «dertig dagen»;

R) in het derde lid van § 5 worden de woorden «zestig dagen» vervangen door de woorden «dertig dagen» en de woorden «de vijfenzestigste dag» door de woorden «de vijfendertigste dag»;

S) het artikel wordt aangevuld met een § 6, luidende:

«§ 6. De bekendmaking bedoeld in § 1 kan plaatsvinden zes maanden voordat het betrokken ambt effectief vacant wordt.»

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le premier jour du troisième mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au *Moniteur belge*.

23 juin 2003.

Clotilde NYSENS.

Art. 3

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de derde maand die volgt op de maand van de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Le 23 juni 2003.